

**Magda Klingerová, *Nitteti (1765) Fischiettiho pražská opera*, diplomová práce,
ÚHV FF UK, Praha 2020, 119 s.+ přílohy 302 s.
(posudek vedoucího práce)**

Téma, jež si ke své diplomové práci zvolila Bc. Magda Klingerová, DiS., v sobě spojuje několik významných aspektů. V prvé řadě to je dnes málo známá osobnost Domenica Fischiettiho (1725 – po1783), který v polovině 18. století patřil mezi nejžádanější skladatele italské opery a který z dosud neznámých důvodů strávil několik let svého života coby operní kapelník v Praze. Pomyslným klíčem k poznání tvorby tohoto autora jsou potom nikoliv jedna, ale dvě stejnojmenné opery na libreto Pietra Metastasia *Nitteti*, které Fischietti složil v rozmezí deseti let v Praze a následně v Neapoli. Studium obou oper tak nabízí jedinečné badatelské možnosti a násobí jejich výpovědní potenciál, ať už směrem k Fischiettiho hudbě či k prostředí, v němž obě opery vznikly.

Takto naznačený výzkum představuje bezesporu náročnou sousto i pro zkušené badatele, natož pro magisterského studenta. Magda Klingerová proto také k práci přistoupila velmi zodpovědně a racionálně, ať už výběrem co nejrelevantnější literatury, tak důslednou kombinací historiografických a analytických metod, což se promítlo i do strukturování výkladu. V prvních kapitolách, po úvodu a skladatelově stručné biografii, autorka pečlivě naskicovala podobu pražské, resp. neapolské operní scény ve sledované době. Samostatné odstavce věnovala rovněž pěvcům, kteří obě opery premiérovali. V druhé polovině práce, resp. ve třetí a čtvrté kapitole, se Magda Klingerová zaměřila již na analýzu libreta a jeho zhudebnění. Velký prostor získala dramaturgická analýza následovaná celkovou charakteristikou Fischiettiho kompozičního stylu a analytickými sondami do vybraných árií z obou oper. I zde byly krom formálních aspektů sledovány otázky dramaturgie, ale i pěvecké techniky. Autorka text doprovodila řadou tabulek, soupisů a schémat, z nichž velkou část svěřila do velmi rozsáhlé přílohy (přes 300 stran), jež mj. obsahuje přehled zhudebnění libreta *Nitteti*, kariéry interpretů, a také spartace všech deseti analyzovaných árií.

Celkové hodnocení práce je poněkud obtížné. Na jedné straně je zřejmý obrovský pracovní výkon, heuristický i interpretační. Velké množství faktografie (z velké části čerpané z literatury a databáze Corago, ale i z pramenů) místy zatěžká výklad, paradoxně snižuje jeho výpověď a takřka zákonitě vede k stylistickým neobratnostem či – ojedinele – věcným nepřesnostem, které v tak velkém objemu dat lze jen stěží uhlídat.¹ Větší reflexi analytických postupů a cílů by jistě uvítala dramaturgická analýza, na druhou stranu je ale potřeba říci, že právě zde měla autorka nejobtížnější situaci, neboť se nemohla příliš opřít o již propracované metody a vzory, ale musela se pokusit o vlastní přístup. Snad nejdůležitějším kritériem hodnocení je celkový přínos práce, který je rozhodně nemalý. Autorce se podařilo ozřejmit značný význam Fischiettiho pražského pobytu pro jeho tvorbu, naznačit kvalitu Bustelliho inscenací v jeho první sezóně, přiblížit rozmanitost vztahů mezi prvními interprety a podobou oper v Praze i Neapoli, a především významně prohloubit poznání Fischiettiho tvorby. Na základě zkoumání řady parametrů (a v kontextu s jinými autory) ukázala Klingerová Fischiettiho jako typického neapolského tvůrce, který sice ochotně vychází vstříc potřebám či možnostem svých interpretů, ale který zároveň sleduje dramaticko-emoční obsah árií a příležitostně jej dokáže vyjádřit i velmi neortodoxním způsobem. Bádání o Fischiettim i pražské opeře tak v práci Magdy Klingerové dostalo velmi solidní a inspirativní vklad, který, doufejme, bude i nadále rozvíjen.

Na řadě míst by bylo jistě žádoucí text ještě stylisticky i obsahově precizovat, zohledním-li však objektivně všechny okolnosti, včetně poněkud přehnaných vlastních nároků, nemohu práci než doporučit k obhajobě a navrhnout hodnocení výborně.

V Praze, 31. 8. 2020

Mgr. Marc Niubo, Ph. D.

¹ Např. údaj o členství Angela Molinariho v Denziově pražské společnosti v 30. letech (viz pozn. 117, s. 25). Ve skutečnosti Molinari pouze využil nespokojenosti některých tehdejších pražských zpěváků k založení vlastního souboru, který, jak známo hrál od roku 1732 v Brně, čímž položil základ zdejší operní tradici. Pro výklad zvoleného tématu je ale tento detail zcela podružný.